

Конституційний суд України
01033, м. Київ, вул. Жиланська, 14

Адвоката
Власюка Павла Онуфрійовича,

в інтересах

Орган державної влади, який прийняв нормативний акт, що підлягає перевірці **Верховна Рада України**
01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5

Оскаржуваний нормативний акт **Кримінальний процесуальний кодекс України**
від 13.04.12 №4651-VI, зі змінами та доповненнями, опублікований у *«Голос України»* від 19.05.12 №90-91; *«Офіційний вісник України»* від 25.05.12 №37, стор. 11, стаття 1370, код акту 61601/2012; *«Урядовий кур'єр»* від 06.06.12 №99; *«Відомості Верховної Ради України»* від 08.03.13 №9-10, стор. 474, стаття 88,

Оскаржувана норма **частина 1 статті 278 Кримінально-процесуального кодексу України**
частина 2 статті 278 Кримінально-процесуального кодексу України
частина 3 статті 278 Кримінально-процесуального кодексу України

Судовий акт, в якому застосована оскаржувана норма **Ухвала слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 25.03.2016 у справі №757/13768/16-к**
Ухвала слідчого судді Голосіївського районного суду м. Києва від 23.09.2016 у справі №752/15185/16-к
Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 20.10.2016 №752/14455/16-к

КОНСТИТУЦІЙНА СКАРГА
щодо перевірки конституційності норми закону,
застосованого у справі щодо

1. Норми Конституції України, що надають право на індивідуальну конституційну скаргу, підстави та приводи.

Відповідно до ч. 1 ст. 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Частиною третьою статті 55 Конституції України кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом.

Згідно зі ст. 151¹ Конституції України конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України. Конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

Підставою для цієї скарги в Конституційному Суді України слідує невизначеність у тому, чи відповідає статтям 3, 8, 19, 24, 28, 29, 55, 64 Конституції України положення частин 1, 2, 3 статті 278 Кримінального процесуального кодексу України в частині, в якій вони по змісту наданому їм правозастосовною практикою, допускають можливість слідчому, прокурору не вручати особі, яка не затримана, письмове повідомлення про підозру в день її складення (частина 1 статті 278 КПК України); не вручати повідомлення про підозру не пізніше двадцяти чотирьох годин (частина 2 статті 278 КПК України); частиною третьою статті 278 КПК України не передбачені правові наслідки не вручення, не направлення письмового повідомлення про підозру особі, яка не затримана, після 24 годин після її складення.

Приводом для направлення скарги є ухвала слідчого судді _____ районного суду та ухвала слідчого судді _____ районного суду про затримання з метою приводу _____, які вступили в законну силу, не підлягають оскарженню, а отже мають силу кінцевого судового рішення.

Крім того, приводом для скарги є ухвала Апеляційного суду м. Києва від 20.10.2016 про залишення без зміни ухвали слідчого судді _____ районного суду про задоволення клопотання слідчого слідчої групи Головної військової прокуратури Генеральної прокуратури України та обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, яка вступила в законну силу, не підлягає оскарженню, а отже має силу кінцевого судового рішення в Україні.

2. Обставини справи:

Головною військовою прокуратурою Генеральної прокуратури України здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні _____ за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених частиною 1 статті 255, частиною 5 статті 191 КК України.

Генеральною прокуратурою України складено письмову підозру _____ у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною 5 статті 191 (привласнення майна), частиною 1 статті 255 (участь в злочинній організації) Кримінального кодексу України.

Статтею 277 КПК України встановлено, що письмове повідомлення про підозру складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором, а також визначено вимоги, яким це повідомлення має відповідати.

За приписами частини 1 статті 278 КПК України, письмове повідомлення про підозру вручається в день його складення слідчим або прокурором, а у випадку неможливості такого вручення - у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Частиною 2 цієї статті передбачено – письмове повідомлення про підозру затриманій особі вручається не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту її затримання.

Відповідно до частини 3 цієї статті – у разі якщо особі не вручено повідомлення про підозру після двадцяти чотирьох годин з моменту затримання, така особа підлягає негайному звільненню.

Частина 4 цієї статті визначає – дата та час повідомлення про підозру, правова кваліфікація кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність невідкладно вносяться слідчим, прокурором до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Згідно вимог частини 3 статті 111 КПК України, повідомлення у кримінальному провадженні здійснюється у порядку, передбаченому главою 11 цього Кодексу, що регулює відносини, пов'язані з викликом особи до слідчого, прокурора, суду.

Відповідно до частини 1 статті 133 КПК України слідчий, прокурор під час досудового розслідування має право викликати підозрюваного, свідка, потерпілого або іншого учасника кримінального провадження у встановлених цим Кодексом випадках для допиту чи участі в іншій процесуальній дії.

Згідно частини 1 статті 135 КПК України особа викликається до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду шляхом вручення повістки про виклик, надіслання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику по телефону або телеграмою.

Відповідно до частини 8 цієї статті – особа має отримати повістку про виклик або бути повідомлена про нього іншим шляхом не пізніше ніж за три дні до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом. У випадку встановлення цим Кодексом строків здійснення процесуальних дій, які не дозволяють здійснити виклик у зазначений строк, особа має отримати повістку про виклик або бути повідомлена про нього іншим шляхом якнайшвидше, але в будь-якому разі з наданням їй необхідного часу для підготовки та прибуття за викликом.

Відповідно до частини 1 статті 136 КПК України належним підтвердженням отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом є розпис особи про отримання повістки, в тому числі на поштовому повідомленні, відеозапис вручення особі повістки, будь-які інші дані, які підтверджують факт вручення особі повістки про виклик або ознайомлення з її змістом.

У відповідності до частини 1 статті 42 КПК України підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276-279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Таким чином, слідує, що у відповідності до діючого кримінально-процесуального закону запобіжний захід обирається підозрюваній особі, якій у відповідності до статей 276-279 КПК України повідомлено про підозру, а не по складеній письмовій підозрі (частина 1 статті 42 КПК України).

На практиці:

По перше: Генеральна прокуратура України порушила вимоги кримінально-процесуального закону (статті 135 КПК України) щодо порядку здійснення виклику до Генеральної прокуратури України для проведення відповідної процесуальної дії – вручення письмового повідомлення про підозру, у спосіб, передбачений частиною 1 статті 136 КПК України.

По друге: Генеральна прокуратура України грубо порушила вимоги частини 1 статті 278 КПК України, що письмове повідомлення про підозру вручається в день його складання слідчим або прокурором, а у випадку неможливості такого вручення, у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень, а саме, склавши письмове повідомлення про підозру орган досудового розслідування не в цей же день, а лише поштою направив його на «останнє відоме місце її проживання».

У відповідності до частини 1 статті 136 КПК України вказана дія органу досудового розслідування не є доказом вручення письмового повідомлення про підозру, оскільки, не містить передбаченого розпису про його отримання.

Відправлене поштою письмове повідомлення про підозру повернулось адресату та було отримано Генеральною прокуратурою України.

Таким чином, органом досудового розслідування не дотриманий передбачений кримінально-процесуальним законом порядок та строки вручення письмового повідомлення про підозру та не вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Крім того, за три дні до направлення поштою письмового повідомлення про підозру, а саме, оголошена у розшук на підставі того, що ніби-то переховується від органу досудового розслідування.

З огляду на це, враховуючи, що органом досудового розслідування не вжито заходів для вручення повідомлення про підозру у спосіб та строки, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України для вручення повідомлень, а також, що у органу досудового розслідування відсутні будь-які докази щодо належного підтвердження про факт вручення повідомлення про підозру у будь-який інший спосіб, передбачений чинним законодавством, захист вважає, що не набула статусу підозрюваного у кримінальному провадженні.

Проте, ухвалою слідчого судді районного суду надано дозвіл Генеральній прокуратурі України на затримання з метою приводу її до залу судових засідань районного суду для участі у розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Як зазначено в ухвалі, на даний час місцеперебування невідоме, за місцем реєстрації, проживання вона відсутня. Зазначене підтверджується матеріалами кримінального провадження.

Слідчий суддя вважає, що прокурором у клопотанні та доданих до клопотання документах доведено наявність обґрунтованої підозри у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною 1 статті 255, частиною 5 статті 191 КК України, а також наявні докази, що переховується від органів досудового розслідування.

Вирішення питання про дозвіл на затримання з метою приводу для участі у розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою спрямоване саме на встановлення місцезнаходження

Окрім цього, ухвалою слідчого судді районного суду у справі надано дозвіл Головній військовій прокуратурі Генеральної прокуратури України на затримання з метою приводу її для участі у розгляді клопотання про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

В ухвалі суду зазначена недостовірна інформація щодо встановлення судом, що є у кримінальному провадженні

Проте, такого кримінального провадження не існує взагалі.

В цій же ухвалі зазначено, що з матеріалів справи вбачається, що на поштову адресу: , направлено повідомлення про підозру та що матеріалами клопотання підтверджується, що на даний час місце перебування не встановлено, за місцем реєстрації остання відсутня.

Відповідно до вимог частини 5 статті 190 КПК України, ухвала про дозвіл на затримання з метою приводу оскарженню не підлягає.

В подальшому, слідчим суддею районного суду у справі задоволено клопотання слідчого слідчої групи Головної військової прокуратури Генеральної прокуратури України та обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Як зазначено в ухвалі, слідчим суддею достовірно встановлено, що в день складення повідомлення про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною 5 статті 191, частиною 1 статті 255 Кримінального кодексу України, останнє направлено за *останнім відомим місцем проживання* у зв'язку з неможливістю направлення за місцем її реєстрації за адресою: оскільки вказана територія є тимчасово окупованою.

Ухвалою Апеляційного суду за наслідками розгляду апеляційної скарги сторони захисту залишення без змін ухвалу слідчого судді районного суду про задоволення клопотання слідчого слідчої групи Головної військової прокуратури Генеральної прокуратури України та обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

В ухвалі зазначено, що «повідомлення про підозру вручено було відповідно до вимог кримінального-процесуального закону, шляхом надсилання за допомогою поштового зв'язку, на адресу, яка була відома органу досудового розслідування».

Дана ухвала вступила в законну силу, не підлягає оскарженню, а отже має силу кінцевого судового рішення в Україні.

Відповідно до частини 4 статті 424 КПК України ухвала слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягають.

3. Практика неоднакового застосування судами оскаржуваних норм.

На даний час існує судова практика у місцевих судах та інших містах та областях України, де зазначено, що не дотриманий передбачений кримінально-процесуальним законом порядок вручення письмового повідомлення про підозру (частини 1, 2, 3 статті 278 КПК України) свідчить про не набуття особою статусу підозрюваного.

Так, в ухвалі слідчого судді районного суду у справі зазначено, що «У ч. 1 ст. 42 КПК сказано: підозрюваною є особа, якій у порядку, передбаченому ст. ст. 276-279, повідомлено про підозру. Таке повідомлення має бути письмовим і вручається слідчим або прокурором (ст. ст. 277-278 КПК). Тому ст. 280 КПК вимагає: досудове розслідування може бути зупинено тільки після такого повідомлення особі про підозру. Відповідно до вимог ч. 1 ст. 278 КПК України письмове повідомлення вручається у день його складення, а у разі неможливості в спосіб, передбачений КПК для вручення повідомлень, тобто шляхом виклику або приводу. Повідомлення у кримінальному провадженні, зазначено в ч. 3 ст. 111 глави 6 КПК України, здійснюється в порядку, передбаченому главою 11 КПК України, за винятком положень щодо змісту повідомлення та наслідків неприбуття особи. Відповідно до частин 1-7 ст. 135 КПК особа викликається до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду шляхом вручення повістки про виклик, надсилання її поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком, здійснення виклику по телефону або телеграмою. У разі тимчасової відсутності особи за місцем проживання повістка вручається під розписку дорослому члену її сім'ї чи іншій особі, котра з нею проживає, житлово-експлуатаційній організації за місцем проживання особи або адміністрації за місцем її роботи. Законодавець вказує (ст. 136 глави 11 КПК), що таке опосередковане вручення виклику повинно бути належним чином підтверджене особою, яка отримала повістку про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом. Для цього потрібні: підпис особи про отримання повістки, в тому числі на поштовому повідомленні; відеозапис вручення їй повістки; будь-які інші дані, які підтверджують факт вручення особі повістки про виклик або ознайомлення з її змістом. Якщо особа попередньо повідомила слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд про адресу своєї електронної пошти, надіслана на таку адресу повістка про виклик вважається отриманою у разі підтвердження її отримання особою відповідним листом електронної пошти.

У випадку якщо особа з тих чи інших причин не отримала відповідного документа про виклик або у слідства немає належного підтвердження про такий факт - то особа не може бути підозрюваною, оскільки виклик не відбувся і її не повідомлено про підозру. Звідси випливає: навіть, якщо для особи підготовлено повідомлення про підозру, усі можливі слідчі дії без її участі виконано, зупинити провадження не можна - формально немає підозрюваної особи. Таку особу також не можна оголосити в розшук, а відтак і проводити оперативно-розшукові заходи, попри те, що вона навіть умисно переховується від органів розслідування».

Аналогічна позиція слідчих суддів щодо не набуття особою статусу підозрюваного внаслідок недотримання вимог кримінального-процесуального закону зазначена в:

- ухвалі слідчого судді районного суду у справі
- ухвалі слідчого судді районного суду у справі
- ухвалі слідчого судді районного суду у справі
- ухвалі слідчого судді районного суду у справі
- ухвалі слідчого судді районного суду у справі

Щодо «умисно переховування від органів розслідування» слід зазначити наступне.

У постанові судової палати у кримінальних справах Верховного суду України у справі зазначено,

п. 6. ...Під ухиленням від слідства або суду з погляду застосування статті 48 КК 1960 року слід розуміти будь-які умисні дії, вчинені певною особою з метою уникнути кримінальної відповідальності за вчинений злочин, що змушує правоохоронні органи вживати заходів, спрямованих на розшук і затримання правопорушника (нез'явлення без поважних причин за викликом до слідчого або суду, недотримання умов запобіжного заходу, зміна документів, які посвідчують особу, зміна зовнішності, перехід на нелегальне становище, перебування в тайнику, імітація своєї смерті тощо).....

При з'ясуванні, які дії особи мають визнаватися юридично значущим (а не просто фактичним) ухиленням від слідства або суду, треба враховувати, крім усього іншого, кримінально-процесуальний статус особи, яка вчинила злочин. *Це має бути особа, яка в установленому порядку визнана підозрюваним або обвинуваченим та яка зобов'язана з'являтися до правозастосовних органів за викликом, перебувати в межах їх досяжності. Зазначена особа усвідомлює, що в неї вже виник юридичний обов'язок постати перед слідством або судом, однак вона ухиляється від виконання такого обов'язку.*

Разом з тим на особу, яка вчинила злочин, законодавством не покладається обов'язок самовикриття, а тому, якщо вона до моменту виникнення вказаного обов'язку, в порядку реалізації конституційного права на свободу пересування, змінила місце свого проживання (навіть і з метою уникнення кримінальної відповідальності), про юридично значуще ухилення від слідства говорити не можна.

4. Обґрунтування доводів.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про конституційний суд в Україні» визначено завдання Конституційного Суду України.

Завданням Конституційного Суду України є гарантування верховенства Конституції України як Основного Закону держави на всій території України.

Стаття 4 цього Закону визначає, що діяльність Конституційного Суду України ґрунтується на принципах верховенства права.

Статтею 3 Конституції України визначено, що – Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Згідно з частиною 1 статті 8 Конституції України, в Україні визначається і діє принцип верховенства права.

Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Згідно з положеннями частини 2 статті 19 Конституції України органи державної влади, до яких віднесено і органи правосуддя, та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, в даному випадку – Кримінальним процесуальним кодексом України.

Відповідно до статті 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Згідно зі статтею 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України (ст. 64 Конституції України).

Кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом.

Відповідно до статті 124 Конституції України - Правосуддя в Україні здійснюють виключно суди.

Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються.

Юрисдикція судів поширюється на будь-який юридичний спір та будь-яке кримінальне обвинувачення. У передбачених законом випадках суди розглядають також інші справи.

11.09.1997 року набрала чинності для України ратифікована Верховною радою України Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція), у зв'язку з чим остання, згідно положень ст. 9 Конституції України є частиною національного законодавства України.

Статтею 6 цієї Конвенції передбачено, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Верховенство права та належне відправлення правосуддя — це два ключових принципи, якими володіє стаття 6 Конвенції, для того щоб уточнити межі загального права на правосуддя, яке передбачає ця норма. «Держави — учасники Європейської конвенції користуються достатньою свободою при виборі засобів, щоб бути впевненими, що їх правові системи задовольняють вимоги статті 6 Конвенції. Їх завданням є визначення того, чи призведе вибраний ними в зв'язку з цим метод результатам, які при розгляді справ будуть відповідати вимогам Конвенції» (Quaranta 30).

Проголошуючи забезпечення права на апеляційний перегляд справи, Україна тим самим реалізує ключові принципи статті 6 Конвенції – верховенство права та належне відправлення правосуддя.

У рішенні Конституційного Суду України від 11.03.2010 №8-рп/2010 зазначено:

3.2. В Україні визнається і діє принцип верховенства права (частина перша статті 8 Конституції України).

Конституційний Суд України у Рішенні від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 акцентував: „Верховенство права – це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо“ (абзац другий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях визначив окремі ознаки принципу верховенства права у розбудові національних систем правосуддя та здійсненні судочинства, яких мають дотримуватись держави – члени Ради Європи, що підписали Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року.

Так, у справі „Пономарьов проти України“ Європейський суд з прав людини наголосив, що „право на справедливий судовий розгляд, яке гарантовано пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, має розумітися у світлі преамбули Конвенції, у відповідній частині якої зазначено, що верховенство права є спільною спадщиною Високих Договірних Сторін. Одним з фундаментальних аспектів верховенства права є принцип правової визначеності, який передбачає повагу до принципу *res judicata* – принципу остаточності рішень суду. Цей принцип стверджує, що жодна зі сторін не має права вимагати перегляду остаточного та обов'язкового рішення суду просто тому, що вона має на меті добитися нового слухання справи та нового її вирішення“ (пункт 40 мотивувальної частини Рішення від 3 квітня 2008 року).

У справі „Сокурєнко і Стригун проти України“ Європейський суд з прав людини зазначив, що „стаття 6 Конвенції не зобов'язує держав – учасників Конвенції створювати апеляційні чи касаційні суди. Однак там, де такі суди існують, необхідно дотримуватись гарантій, визначених у статті 6“ (пункт 22 мотивувальної частини Рішення від 20 липня 2006 року).

Відповідно до принципу верховенства права питання розподілу правосудних повноважень між Верховним Судом України та вищими судами, визначення стадій судочинства та форм провадження мають бути підпорядковані гарантіям права кожної людини на справедливий суд.

Згідно абзацу 3 підпункту 2.3 п. 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 01.06.2016 у справі №2-рп/16 та згідно з абзацом 4 підпункту 2.2 п. 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 08.09.2016 у справі №6-рп/2016 «практика тлумачення та застосування Європейської Конвенції з прав людини та основоположних свобод Європейським судом з прав людини має враховуватись при здійсненні конституційного судочинства.

З 01 жовтня 2016 року набули чинності зміни до Конституції України, зокрема, п. 8 ч. 3 ст. 129 Конституції України викладено у новій редакції, за якою однією з основних засад судочинства є забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках - на касаційне оскарження судового рішення.

Нова редакція положення щодо забезпечення права на апеляційний перегляд та касаційне оскарження мінімізує наявні у старій редакції пункту 8 частини третьої статті 129 Конституції України ризики розширеного тлумачення на рівні закону винятків із цього правила, що у наслідок спричиняє до обмеження конституційного права особи на оскарження судового рішення.

Нова редакція цього положення гарантує особі право на перегляд справи судом принаймні один раз – в апеляційному порядку. При цьому йдеться не про надання можливості оскаржувати будь-яке судове рішення, а лише про перегляд справи загалом – тобто справи, стосовно якої суд ухвалив рішення по суті спору або стосовно іншого (що не має характеру юридичного спору) питання, яке віднесене законом до компетенції суду.

Отже, рішення, яким завершується розгляд справи, може стати предметом перегляду в суді вищого рівня в апеляційному порядку і подання апеляційної скарги щодо такого рішення не може бути заборонено законом.

Щодо забезпечення права на касаційне оскарження, то Європейський суд з прав людини неодноразово зазначав у своїх рішеннях, що *"одним із фундаментальних аспектів верховенства права є принцип юридичної визначеності, який передбачає повагу до принципу res judicata – принципу остаточного характеру судового рішення. Цей принцип наголошує, що жодна зі сторін не має права вимагати перегляду остаточного та обов'язкового судового рішення лише через те, що вона переслідує мету домогтися нового слухання справи та нового її вирішення. Повноваження вищих судових органів стосовно перегляду мають реалізовуватись для виправлення судових помилок та недоліків судочинства, але не для здійснення нового судового розгляду. Перегляд не повинен фактично підмінити собою апеляцію, а сама можливість існування двох точок зору на один предмет не є підставою для нового розгляду. Винятки із цього принципу можуть мати місце лише за наявності підстав, обумовлених обставинами важливого та вимушеного характеру"* (рішення у справі "Пономарьов проти України", заява № 3236/03, п.40; див. також рішення у справі "Рябих проти Росії", заява № 52854/99, п.52).

Оспорюючи положення частин 1, 2, 3 статті 278 КПК України, які тісно взаємопов'язані із положенням статті 42 КПК України, вбачається, що вони суперечать статтям 8, 24, 55, 64, пункту 8 статті 129 Конституції України, оскільки ставлять у нерівноправне становище осіб, щодо яких складено письмове повідомлення про підозру (статті 276-277 КПК України) і надають можливість органу досудового розслідування не вручати особі, яка не затримана, письмове повідомлення про підозру в день її складення (частина 1 статті 278 КПК України); не вручати повідомлення про підозру не пізніше двадцяти чотирьох годин (частина 2 статті 278 КПК України).

Неконституційність частини 3 статті 278 КПК України полягає в тому, що не передбачені правові наслідки не вручення, не здійснення повідомлення про підозру після 24 годин після її складення.

В результаті неконституційності даних норм, орган досудового розслідування і суд використали їх всупереч вимогам закону у конкретних вищевказаних справах, що призвело до порушення конституційних прав та свобод зокрема, права на свободу та особисту недоторканність.

Більше того, органи досудового розслідування і суд застосовуючи частини 1, 2, 3 статті 278 КПК України всупереч вимогам статті 8 Конституції України ввели в судову практику непередбачений законом термін про можливість направлення письмового повідомлення про підозру *«на останнє відоме місце її проживання»*.

Відповідно до статті 29 Конституції України ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

Таким чином, право на звернення із конституційною скаргою до Конституційного Суду України стосовно відповідності Конституції України (конституційності) закону України отримує особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України.

За рекомендацією Венеціанської Комісії передбачено, що конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

Враховуючи вищевикладене, для захисту конституційних прав і свобод потрібно саме рішення Конституційного Суду України, так як іншим способом у національній системі правосуддя захистити конституційні права не представляється можливим.

Відповідно до статті 151¹ Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України. Конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано.

З огляду на викладене, керуючись статтями 55, 151¹ Конституції України,-

ПРОШУ:

Прийняти та визнати допустимою скаргу до розгляду Конституційним судом України.
Визнати застосовані судами України частини 1, 2, 3 статті 278 Кримінального процесуального кодексу України у справах та з вищенаведених підстав неконституційними – невідповідними статтям 8, 24, 55, 64 Конституції України, оскільки вони надали можливість належним чином не вручати письмове повідомлення про підозру, і як наслідок привели до визнання органом досудового розслідування і судом її правового статусу - що в подальшому призвело до порушення її конституційних прав та свобод.

Додатки:

- копія договору про надання правової допомоги;
- копія Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;
- копія ухвали слідчого судді районного суду у справі
- ухвали слідчого судді районного суду у справі
- ухвали слідчого судді районного суду
- ухвала апеляційного суду у справі
- ухвала слідчого судді районного суду у справі
- ухвала слідчого судді районного суду у справі
- ухвала слідчого судді районного суду у справі
- ухвала слідчого судді районного суду у справі
- ухвала слідчого судді районного суду у справі
- ухвала слідчого судді районного суду у справі
- постановва судової палати у кримінальних справах Верховного суду України у справі
- текст окремих положень Конституції України та Кримінального процесуального кодексу України.

« 1 » листопада 2016 року

Адвокат

П.Власюк